

МВФ та влада України досягли домовленості на рівні експертів щодо третього перегляду Програми в рамках Механізму розширеного фінансування (EFF)

22 лютого 2024 року

- Співробітники Міжнародного валютного фонду (МВФ) та представники влади України досягли домовленості на рівні експертів (SLA) щодо оновленого набору заходів економічної та фінансової політики у контексті третього перегляду 4-річної Програми в рамках Механізму розширеного фінансування (EFF). Ця домовленість на рівні експертів підлягає схваленню Виконавчою радою МВФ.
- За оцінками фахівців, всі структурні маяки та всі кількісні критерії ефективності, окрім одного, були досягнуті, що свідчить про те, що програма в цілому виконується за планом. Це відкриває шлях до розгляду Виконавчою радою, що дозволить виділити близько 900 млн. доларів США (663,9 млн. СПЗ).
- У 2023 році українська економіка продемонструвала позитивну динаміку потужного зростання, зниження темпів інфляції та зміцнення резервів, але перспективи на 2024 рік залишаються вкрай невизначеними, оскільки війна триває.

Варшава, Польща: У період з 17 по 22 лютого 2024 року, команда експертів Міжнародного валютного фонду (МВФ) на чолі з паном Гевіном Греєм у Варшаві провела з офіційними особами України обговорення питань стосовно третього перегляду 4-річної Програми EFF. На завершення цих обговорень пан Грей зробив таку заяву:

“Я радий повідомити, що співробітники МВФ і влада України досягли домовленості на рівні експертів щодо третього перегляду Програми EFF. Домовленість підлягає схваленню Виконавчою радою МВФ, розгляд цього питання на її засіданні очікується в найближчі тижні.

Чотирирічна програма EFF для України з доступом до близько 15,6 млрд доларів США (11,6 млрд СПЗ) була затверджена у березні 2023 року і є частиною пакету міжнародної підтримки для України на суму 122 млрд доларів США до початку 2027 року. Програма EFF продовжує забезпечувати надійну опору для економічної програми влади країни в часи надзвичайно високої невизначеності. Незважаючи на виклики війни, результати виконання програми були високими – влада виконала всі кількісні критерії ефективності, окрім одного – є невелике недовиконання показника податкових надходжень через блокаду кордону – та всі чотири структурні маяки, що підлягали оцінюванню.

“Через два роки після вторгнення Росії в Україну продовжують зростати гуманітарні та економічні втрати від війни. Остання Швидка оцінка збитків та потреб (RDNA-3) оцінює потреби на відбудову у 486 мільярдів доларів США. Влада вправно підтримувала макроекономічну та фінансову стабільність, що разом зі значним зовнішнім фінансуванням уможливило сильніше, ніж очікувалося, відновлення економіки у 2023 році: зростання оцінюється на рівні 5 відсотків з потенціалом до збільшення на тлі зниження інфляції та значних резервів. Однак війна та невизначеність із зовнішнім фінансуванням негативно позначаються на настроях, отже, очікується, що зростання у 2024 році сповільниться до 3-4 відсотків.

“Потреби у бюджетному фінансуванні у 2024 році залишаються дуже високими, що відображає тиск на видатки, пов'язані з війною. Бюджет 2024 року залишається належним короткостроковим орієнтиром для фіскальної політики, і в цьому контексті зусилля мають бути зосереджені на забезпеченні достатніх надходжень, визначенні пріоритетності видатків та використанні ліквідності внутрішнього ринку. Влада готова швидко реагувати на шоки і вже вжила заходів для подолання дефіциту ліквідності, що виник на початку року через затримки із зовнішнім фінансуванням. Важливо, що своєчасна виплата зовнішньої допомоги, згідно з взятими зобов'язаннями, обсяг якої, за прогнозами, становитиме 38 млрд доларів США у 2024 році, є критично необхідною для фінансування бюджету та підтримання макроекономічної стабільності.

“ Триває підготовка до врегулювання зовнішнього комерційного боргу, яке важливо завершити до середини 2024 року у відповідності до параметрів програми. Цей крок, разом із запевненнями офіційних кредиторів та донорів (у винятковому дуже пільговому фінансуванні протягом періоду дії програми), а також середньострокове фіскальне коригування на основі доходів (яке ґрунтується на нещодавно розпочатому запровадженні Національної стратегії доходів (НСД)), матимуть вирішальне значення для відновлення боргової стійкості.

“Валютний ринок продовжує залишатися загалом стабільним після переходу до режиму керованого обмінного курсу в жовтні 2023 року; за такого режиму обмінний курс має слугувати амортизатором шоків та захищати зовнішню стабільність. Послаблення валютного контролю має відбуватися виважено та поступово відповідно до Стратегії НБУ.

“Фінансова система залишається стабільною та ліквідною, хоча з огляду на невизначеність, пов'язану з війною, слід зберігати пильність. Нещодавня оцінка стійкості проведена Національним банком України (НБУ) та негайні дії, спрямовані на подолання дефіциту капіталу були позитивними кроками для збереження стабільності. Пріоритети на майбутнє включають посилення нагляду та систем фінансової безпеки, поглиблення інфраструктури фінансового ринку, в тому числі платіжної системи, а також відновлення регулярної оцінки стійкості та, коли дозволять умови, завершення незалежної оцінки якості активів.

“ Влада залишається відданою широкомасштабним структурним реформам з метою збереження макроекономічної стабільності, підтримки цілей розвитку та продовження шляху до вступу до ЄС.

НСД має закріпити реформи податкової політики та адміністрування, щоб сприяти мобілізації достатніх надходжень до бюджету для підтримки цих цілей. Необхідно уникати заходів, які негативно впливають на дохідну базу.

- Незабаром розпочнеться робота над підготовкою бюджетної декларації на 2025-27 роки, в ході якої необхідно буде узгодити все ще значні потреби у видатках з необхідністю все більше покладатися на внутрішні ресурси. Крім того, запровадження середньострокового бюджетного планування в поєднанні з реформою управління державними інвестиціями допоможе зміцнити зв'язок між цілями національного розвитку, інвестиційними пріоритетами та наявними ресурсами.
- Необхідно ретельно відстежувати фіскальні ризики, в тому числі з боку державних підприємств, щоб забезпечити ефективне витрачання державних ресурсів і збереження боргової стійкості, при цьому Міністерство фінансів має відігравати

ключову роль контролера. Необхідно посилити нагляд за програмою субсидованого кредитування "5-7-9", щоб підвищити її адресність з огляду на обмеженість бюджетних ресурсів та обмежити ризики для фінансового сектору. Ефективне впровадження нещодавно ухваленого закону про корпоративне управління матиме важливе значення для зміцнення сектору ДП.

- Нещодавні реформи, пов'язані з урядуванням, такі як ухвалення закону про реформування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) у грудні 2023 року, є важливими досягненнями, і збереження імпульсу реформ у цій сфері, таких як створення нового адміністративного суду, матиме вирішальне значення для зміцнення довіри громадськості та донорів, необхідної для підтримки відновлення.

“Місія зустрілася з Міністром фінансів Марченком, Головою Національного банку України Пишним та іншими високопоставленими державними посадовими особами, і хотіла би подякувати їм за відкриті та конструктивні дискусії.”